

קונטרס

פֶּחַד שׁוֹא

יעורר ויחזק ויאמץ את כל בְּרֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁלֵא יִירָא וְלֹא יִפְחַד
מִשׁוּם דְּבַר שְׂבַעוּלָם רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
בְּאֵמַת אִף אֶחָד לֹא יוּכַל לְהִרְעֵ לּוֹ.

*

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְנֵי הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן,
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְנֵנוּ,
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְדוּשׁ, אֹרֵר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלֵב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאַמְרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְדוּשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: עֵקֶר הַצְּלַחַת בְּרִישׁוֹת
יִשְׂרָאֵל בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחֵי הַיּוֹם,
כְּשֶׁאֵין לוֹ שׁוֹם פֶּחַד כָּלֵל, אֲלֵא רֵץ
בְּתוֹךְ קִשְׁרֵי הַמְּלַחְמָה, וּמְחִזֵּק אֶת לְבוֹ
כֶּלֶב חֲזֵק וְאַמִּיץ, אֲזִי עַל-יַד־זֶה מְצֻלֵּיחַ,
לֹא-כֵן מִי שֶׁהוּא פֶּחַדָן, הוּא מְלֵא כְּשִׁלוֹנוֹת
וְאַכְזָבוֹת; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחִזֵּק אֶת
עַצְמוֹ בְּבִטְחוֹן חֲזֵק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְרַגֵּיל אֶת
עַצְמוֹ לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁאֵז יוֹרִיד
מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי פְחָדִים שֶׁל הַכֹּל וְשׂוֹא;
כִּי הַמְּאַמֵּין הָאֱמֵתִי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין
בְּלַעַדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, אֵין לוֹ מָה לְהִתְפַּחַד
כָּלֵל, כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלֹא
בְּיַד בְּשׂוֹר וָדָם.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקה)

קוֹנְטֵרס

פֶּחַד שׁוּא

בְּנֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וּמִכָּל שֶׁכֶן שְׁתַּבְּרַח
מִכָּל מִינֵי פְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל אֲשֶׁר מְסַבְּבִים אוֹתְךָ, וְאִף
שְׂאֵנֵי יוֹדַע שְׁלִבְךָ נִשְׁבֵּר עֲכָשׁוּ מְאֹד מְאֹד מִכָּל מֵה
שְׁקוּרָה עִמָּךְ בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחֵי, וְהַפְּחַד וְהַאִימָה
וְהַיִּרְאָה שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ הֵם גְּדוּלִים מִנְּשֵׂא, כִּי מֵרַב
צַעֲרֶךָ הִקְשָׁה מִמֶּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעֲצֻמָּךְ, עוֹד זֹאת
מִפְּחִידִים אוֹתְךָ עִם כָּל מִינֵי פְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל, כְּאִלוֹ אֵין
לְךָ תִּקְוָה כָּלֵל, וּכְאִלוֹ אִף פֶּעַם כְּבָר לֹא תִצָּא מִהֲצָרָה
שְׁנִפְּלֵת בָּהּ; בְּנֵי, בְּנֵי! תִּלְעַג לָהֶם, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר
הִפְּל לְטוֹבָה, כִּי אִם הִיִּיתָ יוֹדַע אֶת גְּדֹל חֲסָדֶיךָ יִתְבָּרַךְ
וְאֶת גְּדֹל רַחֲמֵיךָ יִתְבָּרַךְ, אִיךָ שֶׁהוּא מְסַבֵּב עִמָּךְ בְּחֲסָדִים
וּבְרַחֲמִים גְּמוּרִים לְטוֹבָתְךָ, אֲזִי לֹא הִיִּיתָ נִשְׁבֵּר כָּלֵל, כִּי

בַּאֲמַת הָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִי הוּא וּמָה הוּא, וּמֵהֵיכָן נִמְשָׁךְ
 וּמָה עָלָיו לְתַקֵּן, כִּי הַכֹּל נַעֲלָם וְנִסְתָּר מֵהָאָדָם, וְעַל-כֵּן
 אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵי בִיאוֹשׁ וּבִמְרִירוֹת וְלַחֲשׁוֹב כְּאִלוֹ אֲבֹד
 מְנוּס וְתַקְוָה, וּכְאִלוֹ כְּכֹר אֲבֹד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם
 הַבָּא, וְהַכֹּל אֲבוֹד חֵס וְשְׁלוֹם, וּבַאֲמַת אֵף שְׁנַעֲלָם וְנִסְתָּר
 עִכְשָׁו מִמֶּךָ הַכֹּל, עִם כָּל זֹאת עוֹד יִגִיעַ יוֹם (יִשְׁעִיָּה יב,
 א): "וְאָמַרְתָּ בַיּוֹם הַהוּא אֹדֶךָ הַיְיָ"ה כִּי אָנֹכֶת בִּי יֹשֵׁב
 אִפְךָ וְתִנְחַמְנִי, הִנֵּה אֵל יִשׁוּעָתִי אֲבֹטֵחַ וְלֹא אֶפְחָד כִּי
 עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה יְהִי לִי לִישׁוּעָה", כִּי עוֹד תִּגִיעַ עֵת
 שְׁתֵּרָאֵה אֲשֶׁר כָּל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים, הַמְרִירוֹת, הַדְּחַקוֹת
 וְהַמְכַאוֹבִים, הַמְרִיבוֹת וְהַמְחַלְקֵת שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, הַכֹּל
 הִיָּה לְטוֹבָתְךָ, וְאִז תֵּרָאֵה אֶת יִשׁוּעָתְךָ, וּבִרְגַע שְׁתֵּרָאֵה
 אֶת יִשׁוּעָתְךָ כְּכֹר לֹא תִפְחָד, וְעַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ, בְּנִי,
 שְׁתֵּרָאֵה לֹא לִפְחָד מִשׁוּם פְּחָדִים שֶׁל שׂוּא וְהַכֵּל, אֲלֵא
 הַדְּבִק אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַכֵּת
 לְמָקוֹם מִיַּחַד אֲשֶׁר אֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִתְחִיל לִפְרֹשׁ אֶת
 כָּל שִׁיחָתְךָ וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל
 אָבִיו, וְתִדַּע וְתִאֲמִין אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים
 עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׂאִין
 לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְכָל מָה שְׁתֵּרָבֵה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ
 יוֹתֵר, תִּזְכֶּה לְהַדְּבִק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וַיִּכְנַס בְּךָ בְּטָחוֹן, וְלֹא

תצטרף אחר-כך לפחד משום דבר, "אבטח ולא אפחד" — על-ידי בטחון אין פחדים משום "פחד שוא", ואף שיצרך מסיתך ואומר לך: מה לך להתפלל אליו יתברך, הלא הוא אינו רוצה בך, או כבר כל-כך הרבה חטאת לפניו יתברך, עד ששונאים אותך, חס ושלום, ואין צריכים אותך, תדע כי הכל הבל ורעות רוח, כי זה בעצמו היצר הרע המסית ומדיח את האדם ממנו יתברך, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והוא אב הרחמן וחפץ חסד, ורוצה בתשובתן של רשעים ואינו חפץ במיתתן, הוא רק רוצה שהאדם יבוא וידבר אליו יתברך, וירבה ברחמים ובתחנונים, ואז מיד מקבלו בתשובה; ועל-כן ראה, בני היקר! להיות חזק ואמיץ בעבודה הקדושה הזו — לדבר אליו יתברך, ואל תסתכל על שום בריה שאומרת אחרת, כי מה לך עם אחרים, אתה הדבק את עצמך בתורה הקדושה, וכל מה שחכמינו הקדושים אומרים יהיה אצלך קדוש, כי הם דברי הקדוש-ברוך-הוא ממש, וחכמינו הקדושים הפליגו מאד במעלת התפלה והשיחה בינו לבין קונו, עד שאמרו (ויקרא רבה ל, ג): בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא, לא

כֹּהֵן וְלֹא אוֹרִים וְתַמִּים, וְאֵין לָהֶם אֲלֵא תַפְלָה זוֹ
 בְּלִבָּד, אָמַר דָּוִד לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רַבּוֹנוּ שֶׁל
 עוֹלָם, אַל תִּבְזֶה אֶת תַּפְלָתָם; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוֹבֵי,
 בְּנֵי הַיֶּקֶר, לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִמְסוּ אֶת נַפְשָׁךְ
 בְּעִבּוּר נִקְדַּת הַתַּפְלָה, שֶׁתִּתְפַּלֵּל תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה
 הַמָּקוֹם הַבְּטוּחַ בְּיוֹתֵר וְהַנְּכוּן בְּיוֹתֵר לְבָרַח, וְאִזּוּ יֵרְדוּ
 מִמֶּךָ כָּל מֵינֵי פְחָדִים שֶׁל הֶבֶל, כִּי בִלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ מֵהַ
 יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם, וְאֶפְלוּ שְׂיִמְטִירוּ עָלֶיךָ טִילִים וּפְצָצוֹת,
 אִם תִּדְבֹּק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִדַּע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ
 הַפְּרָטִי פְרָטִית, אִזּוּ תִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיֵרְדוּ מִמֶּךָ כָּל הַפְּחָדִים שֶׁל שְׂוֹא,
 כִּי הָעֵקֶר הוּא תַפְלָה, וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ
 תְּנַחוּמָא, פְּרַשְׁת וַיֵּרָא): "אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לְיִשְׂרָאֵל, הֵוּוּ זְהִירִין בַּתַּפְלָה שְׂאִין מְדָה אַחֲרַת יַפֵּה
 הַיִּמְנָה, וְהִיא גְדוּלָה מִכָּל הַקְּרִבְנוֹת, וְאֶפְלוּ אֵין אָדָם
 כְּדֹאֵי לַעֲנוֹת בַּתַּפְלָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמוֹ, כִּיּוֹן שֶׁמִּתְפַּלֵּל
 וּמִרְבֵּה בְּתַחֲנוּנִים, אָנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמוֹ; וְעַל-כֵּן אַל
 יִטֹּף יִצְרָךְ כְּאֵלוֹ יֵשׁ עֲבוּדָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִתַּפְלָה, תֵּאֲמִין
 לְחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה מִסִּינִי, וְדַבְּרִיהֶם
 הֵם דְּבַרֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְאִם הֵם אָמְרוּ
 שְׂאֲצֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲשׁוּבָה מְאֹד תַּפְלָה וְשִׂיחָה
 בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ — שְׂאָדָם בָּא וְשׁוּפֹף אֶת לִבּוֹ אֵלָיו

יְתַבְרֵךְ, וְהוּא יְתַבְרֵךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ, חֲנוּן הַמְרַבֶּה לְסֵלַח, אֲזַי רְאוּי לָךְ לְשִׁמְעַע בְּקוֹלָם וְלֹא לְהַבְהִיל וּלְהַתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה וּמִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, וְאִם תִּקְיָם אֶת זֹאת, אֶהְיֶיךָ בְּנֵי הַיִּקָּר, אֲזַי תִּרְאֶה שְׂיֵשׁ לָךְ בֵּית מְנוּס הַיְכָן לְבָרַח, וְתִנְצֵל מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְתִזְכָּה לְבָרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֶיךָ, וְיִמְשֹׁךְ עֲלֶיךָ שְׁפַע גִּשְׁמֵי וְשְׁפַע רוּחֵי, וְתִזְכָּה לְהַכְלִיל בּוֹ יְתַבְרֵךְ תָּמִיד.

ב.

בְּנֵי הַיִּקָּר! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קִטְנוּת וְחִלְשׁוּת הַדַּעַת, וּבְרַח לָךְ רַק אֱלֹהֵי יְתַבְרֵךְ, כִּי רַק הוּא יְתַבְרֵךְ יְכוּל לְעֲזוֹר לָךְ, וְאִם תִּהְיֶה רְגִיל לְבָרַח רַק אֱלֹהֵי וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, זִיו, יְדִידוּת וְחִיוּת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְרֵךְ, וְתַכְלִיל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲזַי יֵאִיר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְיִוָּשִׁיעַ אוֹתְךָ, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְפַחַד מִשׁוּם "פּחַד שׂוּא", וְזֶה שְׁאֵמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים כז, א): "הַיְיָ אֱלֹהֵי אֲוֵרִי וְיִשְׁעֵי מִמֵּי אֵינִי הַיְיָ מְעוֹז חַיֵּי מִמֵּי אֶפְחָד", כִּי הָיָה כָּל-כָּף דְּבוּק בּוֹ יְתַבְרֵךְ, וְכָל-כָּף הַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְבָרַח אֱלֹהֵי יְתַבְרֵךְ מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלָיו בֵּין בְּבֵיתוֹ מִלְדָּיו וּבֵין מִבְּחוּץ מִשׁוֹנְאָיו, עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי רַב הַדְּבָקוֹת בּוֹ יְתַבְרֵךְ הַתְּפָאֵר: "הַיְיָ אֱלֹהֵי אֲוֵרִי

וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא — הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ מֵאִיר
 לִי וְהוּא מוֹשִׁיעֵנִי, אָז מִמִּי יֵשׁ לִי לִירָא?! "הַיְוִ"ה
 מְעוֹז חַיִּי" — הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל חַיּוּתִי, רַק אֵלִיו
 יִתְבָּרַךְ אָנִי מְדַבֵּק אֶת עֲצָמִי, רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל
 לְעֹזֵר לִי, וְעַל-כֵּן "מִמִּי אֶפְחָד" — מִמִּי אָנִי צָרִיךְ
 לְפָחַד?! בְּנִי, בְּנִי! אִם תִּהְיֶה רָגִיל לֵילֶךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ,
 לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמָה שָׂרָק יַעֲבֹר עָלֶיךָ
 תְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהַדְבִּיק לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִמְשִׁיךְ
 עַל עֲצָמְךָ אֹרֹךְ הָאֵינן סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע שְׂבָכָל
 תְּנוּעָה וְתַנוּעָה מִמָּשׁ, שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם גְּנוּז, אָז
 לֹא תִירָא וְלֹא תִפְחָד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, רַק תִּרְאֶה
 נְסִים נְגָלִים וַיִּשׁוּעוֹת וַחֲסָדִים גְּמוּרִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךָ
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזוֹ שְׁלֵמוֹת מִדַּת הַבְּטָחוֹן, שְׂכַל-כֶּף
 הַפְּלִיגוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים בְּמִדְרָגָה זוֹ, עַד שְׁאָמְרוּ (דְּבָרִים
 רַבָּה ה, ט): "כָּל מִי שְׂבוּטַח בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זוֹכֵה
 לְהִיּוֹת כְּפִיּוּצָא בּוֹ", מִי שְׂבוּטַח בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וַיִּוֹדַע
 שְׂאֵינן לוֹ מִי שְׂיָכוֹל לְעֹזֵר לוֹ רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָזִי
 הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵינן סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְנַעֲשֶׂה כְּפִיּוּצָא
 בּוֹ, כִּי אֵינן שׁוּם פְּרוּדִים בֵּינוֹ לְבֵינוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ מַעֲלַת
 הַבְּטָחוֹן, שְׂהָאָדָם צָרִיךְ לְבָטַח רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז אֵינן
 לוֹ מָה לְפָחַד, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְנַחוֹת כט):
 "כָּל הַתּוֹלָה בְּטָחוֹנוֹ בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָרִי לוֹ מַחְסָה

בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלְעוֹלָם הַבָּא, מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עַצְמוֹ בְּאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא וּבּוֹטַח רַק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֲרֵי
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לוֹ מַחְסָה, וּמִסְתִּיר וּמְצִיל אוֹתוֹ בֵּין
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבֵין בְּעוֹלָם הַבָּא; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיֶּקֶר, מֵאַחַר שְׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ כָּל-כָּף הַרְבֵּה צְרוֹת
 וְיִסוּרִים וּמְכַאוּבִים וּפְחָדִים וְיִרְאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְאַתָּה
 אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵךְ יוֹם, כִּי כָּלֵם מִפְּחִידִים אוֹתְךָ, וּמְרַב
 צְרוֹתֶיךָ אֲשֶׁר עוֹבְרוֹת עָלֶיךָ מֵעַצְמָךְ, אַתָּה מְאֹד שָׁבוּר,
 אֵינְךָ יוֹדֵעַ וְיִהְיֶה הַיּוֹ"ה אֵלֶיךָ עִמָּךְ, רֵאָה לְבַטַּח רַק בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּרְאֶה אֲשֶׁר הַכֹּל הֵבֵל וְרַעוֹת רוּחַ וְאֵין מַה
 לְהִתְפַּחַד מִשׁוּם דָּבָר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ, וְזוֹ הִיְתָה
 מִדְּרַגַּת כָּל הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם
 שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת, שָׂרְצוּ וּבְרָחוּ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּבְטָחוּ
 בִישׁוּעָתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאַמֶּת רָאוּ נְסִים נְגִלִים שֶׁעָשָׂה
 עִמָּהֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּזְכֹּר מַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ
 (תְּהִלִּים קיח, ו): "הַיּוֹ"ה לִי לֹא אֵירָא מַה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם,
 הַיּוֹ"ה לִי בְּעִזְרִי וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשִׁנְאִי, טוֹב לַחֲסוֹת בַּהַיּוֹ"ה
 מִבְּטַח בְּאָדָם טוֹב לַחֲסוֹת בַּהַיּוֹ"ה מִבְּטַח בַּנְּדִיבִים",
 בְּרַגַע שֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִמְשִׁיף
 עַל עַצְמוֹ גְּלוּי שְׂכִינָה, וְתָמִיד מְצִיר לְפָנָי עֵינָיו אֶת
 שֵׁם הַיּוֹ"ה בְּרוּךְ-הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אִז אֵין לוֹ כִּכָּר
 מִמִּי לִירָא וְלִפְחַד, וּכְבָּר אֵינּוּ בּוֹטַח בְּאָדָם, וּכְבָּר אֵינּוּ

בוטח בנדיבים, אלא יודע כי הוי"ה לי בעזרי וכל
 שונאיו נופלים תחתיו, ואני אראה בשונאי; ועל-כן
 איעצה, אהובי, בני היקר, מאחר שעוברים עליך עכשו
 כל-כף הרבה צרות ויסורים וכל-כף הרבה פחדים של
 הקל שמפחידים אותך מבית ומבחוץ, ראה לברח רק
 אליו יתברך, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך
 בלשון שאתה רגיל בה בתמימות ובפשיטות גמורה,
 ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא,
 ותצא מכל צרותיך, ותמשך עליך ברכה והצלחה בכל
 מעשה ידיך.

ג.

בני, בני! ראה למסור את עצמך לגמרי אליו
 יתברך, ואל תירא ואל תפחד משום בריה שבעולם, כי
 מה יעשה לך אדם בלעדיו יתברך, כי עקר הפחדים
 שמפחידים את האדם הם רק כדי להמשיך את האדם
 אליו יתברך, כי לא נבראו רעמים אלא לפשט עקממיות
 של אדם, כל הקולות וברקים ורעמים שאדם שומע
 ופוחד מהם, הכל כדי לפשט את העקממיות שבלבו, כי
 בכל אדם ואדם יש עקממיות בלבבו, ויש אצלו קשיות
 וספקות עליו יתברך, הן מצד חטאיו ופשעיו המרבים
 שחטא, ופשע שעל-ידי-זה נתעקם לבבו לגמרי ממנו

יתברך, עד שנדמה לו כאלו הקדוש-ברוך-הוא בכעס
 עליו, וכאלו הקדוש-ברוך-הוא אינו רוצה אותו, והן
 על-ידי צרותיו ויסוריו, דחקותו ומרירותו, שעוברים
 עליו בענין פרנסתו ובענין שלום ביתו ובענין ילדיו,
 והוא כל-כך מעקם ומבהל ומבלבל, עד שנדמה לו
 שאבד מנוס ותקוה ממנו לגמרי, ויש לו פחדים ומפחד
 מאד מאד, כל זה מחמת רחוקו ממנו יתברך, וזה
 שאמר דוד המלך (תהלים לו, ב): "בקרב לבי אין פחד"
 אלא "אלוקים לנגד עיניו", אפלו אדם הוא, חס ושלום,
 רשע גמור, אם רק מכניס אמונתו ואחדותו לנגד עיניו
 כבר אין לו שום פחד, כי העקר בזה העולם הוא רק
 למסר את עצמו אליו יתברך, ועל-כן אמרו חכמינו
 הקדושים (ילקוט תהלים רמז תשיט): "רבים מכאובים
 לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו" (תהלים לב, י), אפלו
 רשע, ובוטח בה' — חסד יסובבנו, כי אצלו יתברך
 כל-כך יקר בעיניו אדם השם יראתו ואחדותו לפני
 עיניו, עד שמוחלין לו על כל עוונותיו, ועל-כן אפלו
 רשע שבוטח בה' ושם אלקים לנגד עיניו, על-ידי-זה
 אין פחד בלבו, ובאמת כשאדם מדבק את עצמו בו
 יתברך בדבקות אמת, אז נתקיים אצלו (תהלים נג, ו):
 "שם פחדו פחד, לא היה פחד", כי הקדוש-ברוך-הוא
 שומר אותו מכל רע, וכל מה שאדם נכנס יותר בבטחון,

שְׁבוּטַח בּוּ יִתְבַּרֵךְ, אֵין לוֹ מַה לְהִתְפַּחַד כָּלֵל מִשׁוּם
 "פַּחַד שׁוּא"; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, לְדַבֵּק
 אֶת עֲצֻמָּךְ רַק בּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְתִדַּע שֶׁרַק הוּא יִתְבַּרֵךְ יָכוֹל
 לְעֲזֹר לָךְ, וְאִם תִּהְיֶה חֲזָק בְּזֶה, אֲזִי לֹא יִהְיֶה לָךְ שׁוּם
 פַּחַד כָּלֵל; אֲשֶׁרִי הַבּוּטַח תָּמִיד בּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׁאֲזִי אֵין לוֹ
 שׁוּם "פַּחַד שׁוּא" מִשׁוּם דְּבָר, וְטוֹב לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

ד.

בְּנֵי! רָאָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לֹא
 לְהִשְׁבֵּר מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי אֵין זֶה עֲצָה כָּלֵל
 לְהִשְׁבֵּר, בְּיָדָי צָרָתְךָ הִיא צָרָה גְדוֹלָה מְאֹד, שְׁעוֹבְרִים
 עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ כָּל מִינֵי מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים, עִם
 כָּל זֹאת אֵין זֶה עֲצָה לְהִשְׁבֵּר, אֲדַרְבָּה עָקֵר גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל
 בַּר יִשְׂרָאֵל, שְׁזוֹכָה לְהַפְּךָ אֶת הַיְגוֹן וְאֲנַחָה אֶל תַּקְּךָ
 הַשְׂמִמָּה, הַמְרִירוֹת וְהַדְּאָגוֹת אֶל תַּקְּךָ הַבְּטָחוֹן, לְבִטְחֵךְ
 בּוּ יִתְבַּרֵךְ, וּבְאֵמֶת כְּשֶׁאָדָם זוֹכָה לְכַרֵּחַ אֱלֹוִי יִתְבַּרֵךְ,
 אֲזִי הוּא זוֹכָה לְהַפְּךָ אֶת כָּל הַיִּסּוּרִים וְהַיְשׁוּעוֹת, כִּי
 בְּזֶה שְׁהָאָדָם מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ אֱלֹוִי יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִמְּשִׁיךְ עָלָיו כְּפָרָה, שְׁמִכְפֵּר לוֹ עַל
 כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל צֶעַר וְיִסּוּרִים
 וּמְכַאוּבִים שְׁאָדָם סוֹבֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, הַכֹּל בְּחִשְׁבוֹן צְדָקָה

מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְהַכֹּל כְּדֵי לְמַרְק עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכוֹת ה.): מַה שֵּׁן וְעֵין עֶבֶד יוֹצֵא
בָּהֶם לְחֵרוֹת, יִסּוּרִים שֶׁמִּמָּרְקִים כָּל גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שָׂאָדָם יוֹצֵא עַל יָדָם לְחֵרוֹת;
וְעַל-כֵּן בְּזֶה שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ כָּל מֵינֵי פְחָדִים שֶׁל שׂוֹא,
שֶׁאַתָּה מִפְּחָד מַה יִּהְיֶה וְאֵיךְ יִהְיֶה, וְאַתָּה סוֹבֵל כָּל
מֵינֵי צָרוֹת וְעֲגָמַת נַפְשׁ, עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים בְּבֵיתְךָ
וּבְחוּץ, עָלֶיךָ לְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, כִּי תִדַע שֶׁהַיִּסּוּרִים
מִמָּרְקִים גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם):
כָּל שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָפֵץ בּוֹ מְדַכָּאוֹ בַּיִסּוּרִים, וְאִם
קִבֵּל בְּאַהֲבָה יִרְאֶה זֶרַע וַיֵּאָרֶיךָ יָמִים; וְעַל-כֵּן רְאֵה,
אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לֹא לְהִתְלוֹגֵן, כִּי סוּף כָּל סוּף
אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת
שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם רַק תְּחַזֵּק אֶת
עַצְמְךָ וְתִחַזֵּק מַעֲמְד וְלֹא תִשָּׁבֵר מִכָּל דָּבָר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
שֶׁלֹּא תִכְנַס לְהִיסְטֵרִיָּה וְלִפְחָדִים שֶׁל שׂוֹא וְהֶבֶל, כִּי
מִי שֶׁזוֹכֶה לְהֵיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּחֵי הַחַיִּים, וְזוֹכֶה
תָּמִיד לְבְרוּחַ אֱלֹהֵי יִתְבַּרֵךְ, אֵין לוֹ מַה לְּפַחַד כָּלֵל,
וְאִפְלוּ כְּשֶׁבָּאִים עָלֶיךָ יִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים, עָלֶיךָ לְזַכֵּר
מַה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּעֵנִית ח): "כָּל הַשְּׂמִיחַ
בַּיִסּוּרִים שֶׁבָּאִים עָלָיו, מְבִיא יְשׁוּעָה לְעוֹלָם", כִּי בְּזֶה
שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ יִסּוּרִים, פְּחָדִים וּמְרִירוֹת שֶׁל שׂוֹא וְהֶבֶל

וַיִּרְאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְאַתָּה מַחְזִיק מֵעַמָּד, וְאֵינְךָ מִתְּפַעֵל
מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוֹלָם, וּמְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּחַי הַחַיִּים
בו יתברך, אִפְלוּ בַּמַּצָּבִים הַקָּשִׁים וְהַמְרִים בְּיוֹתֵר שֵׁישׁ
לָּהּ, תִּדְעַ בְּזֶה שְׂאֵתָה מִמְּשִׁיךְ יִשׁוּעוֹת וַחֲסָדִים לְכָל
הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֶת
מַעֲלַתְךָ בַּשָּׁמַיִם, אֲשֶׁר בְּשַׁעַה שְׂעוֹבְרִים עָלֶיךָ יִסּוּרִים
קָשִׁים וּמְרִים וּפְחָדִים שֶׁל שׁוֹא וְהֶבֶל, וְאַתָּה בּוֹרַח רַק
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינְךָ מִתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה רַק מִחֲזִיק
מֵעַמָּד, אֲזִי הָיִיתָ שָׂמַח מְאֹד מְאֹד בְּיִסּוּרִים הַבָּאִים עָלֶיךָ,
כִּי הָרִי אֶתָּה מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ,
כִּי בְּשַׁעַה שְׂעוֹבְרִים עַל הָאָדָם יִסּוּרִים מְרִים קָשִׁים
וּפְחָדִים שֶׁל שׁוֹא וְהֶבֶל וַיִּרְאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְהוּא בּוֹרַח
רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְדָן אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם לְכַף
זְכוּת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בו בָּרַגַע מוֹחֵל לְכָל הָעוֹלָם
כְּלוּ, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד,
וּבְכָל מָה שְׂעוֹבֵר עָלָיו אֵינוֹ מִתְּפַחַד כָּלֵל, רַק חוֹזֵר אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וּבְאֵמֶת אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה
ט, יב): טוֹב מְאֹד — זֶה מִדַּת יִסּוּרִים, שְׂעַל יָדָה הַבְּרִיּוֹת
בָּאִים לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא, כִּי בְּזֶה שְׂעוֹבְרִים עַל הָאָדָם
יִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים וּפְחָדִים שֶׁל שׁוֹא וְהֶבֶל, וְהוּא
בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, עַל-יְדֵי-זֶה
זוֹכָה לְאוֹר נוֹרָא וְנִשְׁגָב מְאֹד שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאִיר

לו, ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות נג:): מה זית אינו מוציא שמנו אלא על-ידי כתיבת, אף ישראל אינם חוזרים למוטב אלא על-ידי יסורים; ועל-כן, אהובי, בני היקר, אם באים עליך עכשו מרירות דמרירות, צרות קשות ומרות, בזיונות ושפיכות דמים, חרופין וגדופין, אל תיאש עצמך ואל תפל בפחד ובהיסטרין, אלא עשה זאת, אפוא, בני, והדבק את עצמך בו יתברך, ותתחיל לדבר אליו יתברך, וכל מה שכוואב לך יותר, ראה לבכות ולהתחנן אליו יתברך, שיחוס וירחם עליך ויוציאך מהפח יקוש שנפלת בו, ואז תראה איה שבו ברגע יאיר עליך בעל הבירה האין סוף ברוך-הוא, ותמשך עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

ה.

בני היקר! ראה לחזק את עצמך בכל מה שעובר עליך, ואל תהיה שבור משום דבר שבעולם, ומכל שכן שתשמר את עצמך מכל מיני פחדים ויראות חיצוניות, כי הכל כדי לנסות את האדם לראות מה יעשה בעת צרה; ועל-כן ראה להרגיל את עצמך לברח רק אליו יתברך, כי רק הוא יתברך יכול לעזור לך, לכן מה ולמה לך להשבר מכל מה שעובר עכשו, ראה לברח רק אליו יתברך, ואז נכון יהיה לך ובטוח בה, שלא יקרה לך

שום דבר, כי כל אלו הפחדים שמפחידים את האדם, הם רק פדי לנסות אותו אל מי יברח, ועל-כן ראה לברח רק אליו יתברך, ותרגיל את עצמך לילך במקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותשוּח ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בתמימות ובפשיטות גמורה, ודבר זה יכניס בך בטחון חזק לבטח רק בו יתברך, ותהיה נשמר מכל רע; אשרי מי שמכניס את עצמו בעתים הללו באמונה פשוטה בו יתברך, ויודע שהכל ממנו יתברך, ומרגיל את עצמו לדבר רק אליו יתברך, שעל-ידי-זה ישמר מכל רע, ולא יהיה לו שום "פחד שוא" והבל, ויהיה דבוק בו יתברך בדבקות אמת, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!